

HISTORIA DE L'EDUCACIÓ SOCIAL

Professor: **Pere Solà**

Departament: **Pedagogia Sistemàtica i Social**

Titulació: **Pedagogia**

OBJECTIUS:

- Estudi històric de les teories, moviments, persones, grups i institucions que s'han significat en l'educació social.
- Situar l'evolució de l'educació social dintre de la història de l'educació
- Adquisició d'informació crítica sobre l'evolució més recent de l'educació social al nostre àmbit geogràfic i cultural i a tot el món.
- Fornir elements que ajudin a comprendre el joc de la intervenció socioeducativa en els actuals pro-cessos de transformació social.
- Facilitar, per la perspectiva històrica, l'adquisició d'uns coneixements i d'unes actituds obertes al canvi i a la transformació de la societat,

CONTINGUTS:

- 1.Història de l'Educació Social: Concepte i Mètodes
- 2.Les teories i les institucions d'Educació Social fins al segle XVIII
- 3.Les teories i les institucions d'Educació Social al segle XVIII
- 4.Les teories i les institucions d'Educació Social al segle XIX
- 5.El pensament sobre Educació Social al segle XX. Influències ideològiques, polítiques, filosòfiques, científiques, religioses,etc.
- 6.Les institucions d'Educació Social al nostre segle.
- 7.Educació social, educació dels adults i extensió universitària al nostre segle. Educació social i moviment ateneístic (elements històrics). Educació social i difusió artística, literària, musical, teatral, cinematogràfica,etc.
8. L'evolució recent de l'educació social: treball social, educació social i animació sociocultural. La institucionalització de la figura de l'educador social.
- 9.Educació social i ensenyament de la dona (elements històrics)
- 10.L'educació social, l'esbarjo, l'esport (elements històrics)
- 11.Elements comparatius d'Història de l'Educació Social (educació social i desenvolupament comunitari als "tercer i quart món").
12. Educació, capital social, xarxes ciutadanes i associacionisme: visió històrica i comparada.

METODOLOGIA:

- a) Explicació i comentari del professor a classe.
- b) Exposició en grup i debat de temes. La presentació-debat tindrà aquesta estructura: 1/Mitja hora de presentació pel grup responsable del tema;2/ mitja hora de discussió per grups; 3/Mitja hora de debat conduït pel grup responsable.
- c) Anàlisi individual i grupal de temes i textos
- d) Visita a una institució d'interès històric-educatiu

AVALUACIÓ:

- Es tindrà en compte, a manera d'avaluació continuada, la participació de l'alumne en el dia a dia dels debats, visites a centres, etc. (nota individual)
- Ressenya crítica de document (individual)
- Nota de grup de la memòria del tema exposat a classe.
- Petit treball de recerca (de grup o individual) basat en documentació d'arxiu .

BIBLIOGRAFIA:

- AMOROS MARTI, Pere (coord.) (1998): "Monografia: La intervenció socioeducativa en l'àmbit familiar", a *Temps d'Educació*. Barcelona, Universitat de Barcelona. Núm. 20, 2n. semestre, pp. 7-130.
- AZPIAZU MONTEYS(1987) ,Antonio, *Todo sobre asociaciones, clubs, consorcios, fundaciones, etc.Guia jurídica completa*, De Vecchi, Barcelona,1987.
- BARTOLOMÉ MARTÍNEZ,B.(1999), "Pobreza y niños marginados en la Edad Moderna", p. 33-50, *Historia de la Educación. Revista Interuniversitaria* (n.18,1999)
- BRASH,D.P.(1994), *El envejecimiento*, Barcelona, Salvat
- BAUDRILLARD,J.(1993), *La ilusión del fin o la huelga de los acontecimientos*, Barcelona, Anagrama
- BERNEY ALBERTÍ, JOAN(1996), *De l'estat del benestar a una societat del benestar. El paper de la gent gran*, Edicions Raima, Moià
- BERNEY,J.,ESTIVILL,J., *Les cooperatives socials a Itàlia. Utopies a l' abast*, Ed. Hacer, Barcelona
- BUENDÍA, J.T.(1994), *Envejecimiento y psicología de la salud*, Siglo XXI,Madrid
- CASADO,D. (1990), *Sobre la pobreza en España,1965-1990*, Ed. Hacer, Barcelona
- CASADO,D.(1986), *El bienestar social acorralado*, Promoción Popular Cristiana, Madrid
- CASTRO,A. de (1990), *La tercera edad, tiempo de ocio y cultura*, Ministerio de Asuntos Sociales, Madrid
- COORDINADORA DELS JUBILATS DE LES VOCALIES DE LES AAVV DE BARCELONA I COMARCA (1979), *Jubilat, aixeca el cap!*, Barcelona
- CRESPO, Ma. Teresa & RIMBAU, Cristina (1998): "Els serveis socials a Catalunya", a Giner, S.: *La societat catalana*. Barcelona, Institut d'Estadística de Catalunya, p. 733-756.
- DÁVILA BALSERA,P. (1999), Las Escuelas de Artes y Oficios en el País Vasco, 1879-1929, p. 191, *Historia de la Educación. Revista Interuniversitaria* (n.18,1999)
- DELORS, Jacques et al. (1996), *Educació: hi ha un tresor amagat a dins. Informe per a la Unesco de la Comissió Internacional sobre Educació per al segle XXI*, Centre Unesco de Catalunya, Barcelona,
- DIV.AUT.(1982), *La acció sociocultural en los municipios*, Ed. Popular,Madrid.
- DIV. AUT.(1985) [Jornades Catalanes d' Educació en el temps lliure], *Educació en el temps lliure*, Barcelona.
- DIV.AUT(1989), *Procesos socioculturales y participación*, Madrid,Ed. Popular.
- DIV. AUT. (1992), *Organizaciones voluntarias en España*, Ed. Hacer, Barcelona
- DIPUTACIÓ DE BARCELONA (Ed.E. Ucelay da Cal) (1987) *La Joventut a Catalunya al segle XX*, 2 vols.
- "Educar", *Revista del Departament de Pedagogia i de Didàctica* (UAB),13.Núm. monogràfic sobre Animació socio-cultural,Bellaterra,1988.
- FERMOSO ESTEBANEZ, Paciano (1994), *Pedagogía Social. Fundamentación científica*. Barcelona, Herder.
- FREIRE,P.(1987), *L'educació com a pràctica de la llibertat* (pròleg de Jaume Botey), Eumo.Vic.
- FULLANA, Judit (coord.) (1999): *Els àmbits de treball de l'educador social*. Málaga, Aljibe.
- GALÍ,A. : *Obra completa.Història de les Institucions i del Moviment Cultural a Catalunya* , Fundació A.Galí, Barcelona

- GARCÍA CALVO, AGUSTÍN (1993), *Análisis de la sociedad del bienestar*, Lucina, Zamora
- GENERALITAT DE CATALUNYA (1997): *Mapa de Serveis Socials 1996*. Barcelona, Departament de Benestar Social.
- GOMEZ SERRA, Miquel (1994), *Els llindars de pobresa a Catalunya: concepte, descripció, quantificació i territorialització*. Barcelona, Departament de Benestar Social, Generalitat de Catalunya.
- GOMEZ SERRA, Miquel (2000), *Els serveis socials i la seva avaluació: models d'avaluació aplicats als serveis i programes socials*. Barcelona, Edicions de la Universitat de Barcelona.
- GOMEZ SERRA, Miquel (2000), "Sectors i àmbits d'intervenció de l'Educació Social. Aproximació conceptual", a *Temps d'Educació*. Barcelona, Universitat de Barcelona. Núm. 24, 2n. semestre, pp. 409-426.
- GUTIÉRREZ RESA, A. (1993), *Cáritas Española en la sociedad del bienestar, 1942-1990*
- GONZÁLEZ FERNÁNDEZ, M. (1999), "Los Tribunales para niños. Creación y Desarrollo", *Historia de la Educación. Revista Interuniversitaria*(n.18) , p. 111.
- Historia de la Educación. Revista Interuniversitaria* Nº 18 de 1999 Monografía: Historia de la Educación Social. Universidad de Salamanca.
- LABRADOR HERRAIZ, C. (1999), "Luis Vives y el primer programa de educación social en la Modernidad", *Historia de la Educación. Revista Interuniversitaria* (n.18), p. 13
- LOPEZ-NIETO, Francisco (1987): *Manual de asociaciones. Doctrina, legislación, jurisprudencia, formularios*, Tecnos, Madrid.
- MARTI, Pere (coord.) (1998), "Monografía: La intervenció socioeducativa en l'àmbit familiar", a *Temps d'Educació*. Barcelona, Universitat de Barcelona. Núm. 20, 2n. semestre, p. 7-130.
- MONTAGUT ANTOLI, Ma. Teresa (1997), "Servicios sociales y educación social", a A. Petrus (coord.): *Pedagogía social*. Barcelona, Ariel, pàgs. 178-195.
- MONTSERRAT, Júlia (1994), *Alternatives a la institucionalització en serveis socials. Experiències a Anglaterra, França i Itàlia*. Barcelona, Departament de Benestar Social, Generalitat de Catalunya.
- MUÑOZ DE BUSTILLO, Rafael (comp.) (1989), *Crisis y futuro del Estado de Bienestar*. Madrid, Alianza Editorial.
- MONÉS, J. (1981), *L'escola a Catalunya sota el franquisme*, Edcs 62, B.
- MORRIS, W., *Noticias de ninguna parte (prólogo A.L. Morton)*, Ed. Hacer, Barcelona
- NATORP, P. (s.d): *Pedagogía Social. Teoría de la Educación de la voluntad sobre la base de la comunidad*, La Lectura, Madrid
- NEGRE, P. (1991), *Els menors i la justícia*, Ed. Hacer, Barcelona
- NEGRE I RIGOL, Pere (1988), *La Prostitución popular: relatos de vida....*, Fundació Caixa de Pensions, Barcelona
- NEGRIN FAJARDO, O. (1999), El niño expósito en el Despotismo Ilustrado. Su crianza y educación, p. 51, *Historia de la Educación. Revista Interuniversitaria*(n.18,1999)
- NEUSÜSS, A. i altres (1992), *Sociología de la Utopía*, Ed. Hacer, Barcelona
- NUÑEZ PEREZ, Violeta (1999), *Pedagogía social: cartas para navegar en el nuevo milenio*. Buenos Aires, Santillana.
- ORTEGA ESTEBAN, José (coord.) (1999): *Pedagogía Social Especializada*. Barcelona,

- Ariel.
- OWEN, R., *Nueva visión de la sociedad*, Ed. Hacer, Barcelona
- PARCERISA, Artur (1999): *Didáctica en la educación social. Enseñar y aprender fuera de la escuela*. Barcelona, Graó.
- DE PAEPE, M. SIMON, F. (1999), "La conquista de la juventud: una cruzada educativa en Flandes durante el período de entreguerras", *Historia de la Educación. Revista Interuniversitaria*(n.18), p. 301
- PALACIO LIS, I. (1999), Moralización, trabajo y educación en la génesis de la política asistencial decimonónica p.67, *Historia de la Educación. Revista Interuniversitaria* (n.18,1999)
- PETRUS ROTGER, Antoni (coord.) (1997): *Pedagogía social*. Barcelona, Ariel.
- PRIETO, H. (1989), *Història de l' assistència psiquiàtrica a Catalunya fins a 1914*, Barcelona, Hacer
- QUINTANA CABANAS, J.M.(1994), *Educación social. Antología de textos clásicos*, Narcea, Madrid
- QUINTANA CABANAS, José Ma. (1988), *Pedagogía Social*. Madrid, Dykinson. 2a. edició.
- RENAU MANEN, Dolors et al. (1994), *La família i la infància*. Barcelona, Diputació de Barcelona.
- RUIZ BERRIO, J.-(1999), "Introducción a la Historia de la Educación Social en España" ,p. 5, *Historia de la Educación. Revista Interuniversitaria* (n.18,1999)
- RUIZ BERRIO, J.-(1999), "Bibliografía sobre la Historia de la Educación Social en España", p. 373, *Historia de la Educación. Revista Interuniversitaria* (n.18,1999)
- SANTOLARIA, F.(1989), *Marginación y educación(...)*, Ariel, Barcelona
- SANTOLARIA SIERRA, F. (1999), Las "casas de corrección" en el siglo XIX español (Notas para su estudio), p. 93, *Historia de la Educación. Revista Interuniversitaria*(n.18,1999)
- SARASA, Sebastià (coord.) (1998): "Llibre VIII: Benestar i polítiques socials a Catalunya", a Giner, S.: *La societat catalana*. Barcelona, Institut d'Estadística de Catalunya. pàgs. 637-781.
- SOLÀ i GUSSINYER, P. (1978), *Els ateneus obrers i la cultura popular a Catalunya*, La Magrana, Barcelona.
- SOLÀ i GUSSINYER, P.(1993), *Història de l' associacionisme català contemporani*, Departament de Justícia, Publicacions de la Generalitat de Catalunya
- TRILLA, J.(1986), *La educación informal*, PPU, Barcelona
- TRILLA BERNET, Jaume (1996): "L'"aire de família" de la pedagogia social", a *Temps d'Educació*. Barcelona, Universitat de Barcelona. Núm. 15, 1r. semestre, pp. 39-56.
- VALLS ALTAMIRA, Marina (1991), *Envelliment i serveis socials*. Barcelona, Pòrtic.
- VEGA GIL, L.(1999), "Las fundaciones benéfico-docentes y educación y formación del obrero, (1899-1972)", *Historia de la Educación. Revista Interuniversitaria*(n.18,1999), p. 149
- VIVES, J.L.(1992), *Del socorro de los pobres*, Ed. Hacer, Barcelona
- VV. AA. (1996): "Monografía: Educació social i pedagogia social", a *Temps d'Educació*. Barcelona, Universitat de Barcelona. Núm. 15, 1r. semestre, pp. 7-169.
- VV. AA. (1995): "Dossier: L'Estat del benestar i Europa". *Fòrum. Revista d'informació i*

- investigació socials*. Barcelona, Departament de Benestar Social. Núm. 3, pàgs. 3-43.
- VV. AA. (1996): "Dossier: L'atenció a la gent gran amb necessitats. Una preocupació ..., un repte". *Fòrum. Revista d'informació i investigació socials*. Barcelona, Departament de Benestar Social. Núm. 4, p. 4-39.
- VV. AA. (1996): "Dossier: Cap a la superació de la pobresa i l'exclusió social". *Fòrum. Revista d'informació i investigació socials*. Barcelona, Departament de Benestar Social. Núm. 5, p. 2-52.